

Protokoll fra møte i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi i VKM, fredag 28.10.09 kl. 12.00-15.00

Deltakere

Fra Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi:

Margaretha Haugen (leder), Lene Frost Andersen, Wenche Frølich, Helle Margrete Meltzer
Judith Narvhus og Jan Erik Paulsen

Fravær: Livar Frøyland og Ragnhild Halvorsen

Observatør fra Helsedirektoratet, avd. for ernæring: Hilde Heimli

Fra sekretariatet til VKM: Bente Mangschou (Ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder for faggruppen, Margaretha Haugen ønsket velkommen til møtet i Faggruppen for ernæring (human), dietetiske produkter, ny mat og allergi.

Ingen erklærte seg inhabile på møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkallelse og dagsorden ble godkjent.

3 Oppfølging av saker fra forrige møte

Det var ingen oppfølgingssaker fra forrige møte.

4 Orientering fra møte i Hovedkomiteen

Helle Margrete Meltzer orienterte fra møte i Hovedkomiteen (HK) 9. september. Blant annet ble utkast til kommunikasjonsstrategi for VKM diskutert. Saken vil bli videre diskutert på neste møte i Hovedkomiteen. VKMs nye kommunikasjonsrådgiver Astrid Bjerkås presenterte hovedtrekkene i forslag til kommunikasjonsstrategi for faggruppen. Hovedkomiteen vedtok forslag til retningslinjer for håndtering av dissenser. Referat fra møter i HK blir publisert på www.vkm.no. Faggruppe 7 vil gjerne få en presentasjon av Mattilsynets strategiplan på neste møte.

5 Faglig orientering fra medlemmene

Lene Frost Andersen presenterte de mest sentrale resultatene fra Småbarnskost 2007. Kostholdet for 2-åringene er i stor grad i tråd med anbefalingene. Inntak av sukker fra søte drikker er kraftig redusert, og barna drikker mer vann og magrere melketyper sammenlignet med forrige undersøkelse. Det er stor reduksjon i andel småbarn som får vitamin D-tilskudd. Det er ønskelig med økt inntak av grønnsaker og poteter, og reduksjon i inntak av mettet fett.

Lene Frost Andersen presenterte det pågående arbeidet med planlegging av ny Norkostundersøkelse. Undersøkelsen skal gjennomføres i 2010 i et utvalg på 5000 personer. Metoden vil være 2 x 24-timers recall med billedbok og tendensspørreskjema (frekvensskjema) for å få et bedre estimat for distribusjonen. I tillegg skal 600 personer fylle ut frekvensskjema benyttet i forrige Norkostundersøkelse for å kontrollere kalibrering. Tendensskjemaet er under utarbeidelse, og faggrupped medlemmene ble oppfordret til å komme med eventuelle innspill.

Lene Frost Andersen presenterte metode for litteraturgjennomgang som er benyttet av arbeidsgruppen under Nasjonalt råd for ernæring i forbindelse med utarbeidelse av de nye kostrådene.

6 Saker som ble behandlet på møtet

Tilsetning av kreatin i sportsprodukter

VKM har mottatt et utkast til bestilling på en risikovurdering av kreatin i sportsprodukter. I henhold til det foreslåtte oppdraget er VKM bedt om å vurdere om det er trygt å benytte kreatin som ingrediens i sportsprodukter, og om kreatin er egnet til å inngå som ingrediens i sportsprodukter? VKM er videre bedt om å vurdere i hvilken form kreatin i så fall bør forekomme, og i hvilke mengder.

Faggruppen besluttet å nedsette en *ad hoc*-gruppe med eksperter. Arbeidet skal ledes av Wenche Frølich, og sekretariatet kontakter de ekspertene faggruppen forslø på møtet.

Faggruppen foreslo å endre ordlyd i mandatet fra "egnet til" til "effekt på muskelmasse". Det antas at danske myndigheter har gjort en vurdering av kreatin i sportsprodukter. Sekretariatet kontakter danske myndigheter og ber om deres vurdering.

Dietetiske næringsmidler

Arbeidsgruppen for dietetiske produkter hadde møte 22.10.09 og har fremmet forslag til vurdering av sakene for Faggruppe 7. Faggruppen støtter vurderingen fra arbeidsgruppen. Resultatet følger nedenfor:

Resource SeniorActiv

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av eldre personer som er, eller risikerer å bli, underernærte

Vurdering: God dokumentasjon for høyt innhold av vitamin D. Et godt produkt for underernærte eldre, men bør ikke brukes ubegrenset. Maks dose bør være 2x200 ml (noe som samsvarer med anbefalt dosering på forpakning) Hvis man bruker 400 ml og tran i tillegg begynner inntak for vitamin D å nærme seg UL. Dette antas likevel ikke å bli et problem i praksis på grunn av nedsatt absorpsjon etc. hos eldre.

Konklusjon: Bør merkes med maks dosering tilsvarende 400 ml per dag. Produktet anses som egnet for indikasjonen.

NeoPhe pulver

Indikasjon: Til kostbehandling av pasienter med fenylketonuri (PKU)

Vurdering: Beregninger i arbeidsgruppen viser at innhold av næringsstoffer tilsvarer NeoPhe tabletter per anbefalt døgndose. I produktbladet for NeoPhe hevder markedsfører at NeoPhe er "Golden standard for behandling av PKU". Arbeidsgruppen anbefaler Mattilsynet å ta opp dette med markedsfører. NeoPhe er ikke en gullstandard, men tvert imot en "siste utvei" for pasienter som har problemer med å følge anbefalt behandlingsopplegg.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen, men bør aldersbegrenses for personer over 15 år – tilsvarende som for NeoPhe tabletter.

Pepticate

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av spedbarn med kumelkallergi, multimat/proteinintoleranse og gastrointestinale sykdommer hvor hydrolysert myseprotein er indisert.

Vurdering: Hydrolyseringsgrad er ikke angitt. Arbeidsgruppen forutsetter at produktet er tilstrekkelig hydrolysert, men anbefaler at Mattilsynet ber om dokumentasjon for hydrolysegrad. Det er kun fullstendig hydrolyserte produkter som er egnet for spedbarn med kumelkallergi. Produktet kan være egnet til spedbarn med gastrointestinale sykdommer hvor hydrolysert myseprotein er indisert.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

Neocate Nutra

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av barn fra 6 mnd alder med kumelkallergi, multipl matintoleranse og andre tilstander der en elementaldiett er påkrevet.

Vurdering: Med tanke på at produktet skal brukes av spedbarn som skal begynne med fast føde, er det fordelaktig at produktet gir en grøtaktig konsistens. Det finnes få melkefrie produkter på markedet, og det er fint at produktet er merket med anbefalt dosering.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

Novasource Diabet

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av underernærte pasienter med forhøyet blodsukker

Vurdering: Produktet er behandlet i arbeidsgruppen flere ganger tidligere, blant annet fordi søknaden har vært mangelfullt dokumentert. Blant annet har arbeidsgruppen etterlyst dokumentasjon for bruk av MCT-fett til pasienter med diabetes. Søker har lagt ved kapittel fra lærebok fra 1997. I det tilsendte kapitlet stilles det spørsmålstegn ved om MCT-fett er egnet til bruk ved diabetes. Novasource Diabet Plus inneholder også MCT-fett (godkjent av arbeidsgruppen 13.09.05). Sekretariatet sender sakspapirene fra denne vurderingen til arbeidsgruppen per e-post. (Papirene er sendt per e-post, og det endrer ikke på den konklusjonen gruppen kom fram til på dette møtet)

Konklusjon: Søker har fremdeles ikke dokumentert at det er fordelaktig med MCT-fett i sondenæring til pasienter med diabetes. Det er heller ikke dokumentert at produktet er egnet til barn.

MSUD Cooler

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av barn over 3 år og voksne med maple syrup urine disease.

Vurdering: MSUD Cooler skal erstatte MSUD Express Cooler. Innhold av DHA og EPA er henholdsvis 100 mg og 23 mg per 130 ml. Økt innhold av fettsyrer er positiv. Reduksjon i vitamin A er ok. Økt innhold av kalsium er også positivt ettersom denne pasientgruppen har få andre kalsiumkilder i kosten.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

HCU Cooler

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av barn over 3 år og voksne med homocysteinuri

Vurdering: Innhold av DHA og EPA er henholdsvis 100 mg og 23 mg per 130 ml. Økt innhold av fettsyrer er positiv. Reduksjon i vitamin A er ok. Økt innhold av kalsium er også positivt ettersom denne pasientgruppen har få andre kalsiumkilder i kosten.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

Tyr Cooler

Indikasjon: Til ernæringsbehandling av barn over 3 år og voksne med tyrosinemi

Vurdering: Innhold av DHA og EPA er henholdsvis 100 mg og 23 mg per 130 ml. Økt innhold av fettsyrer er positiv. Reduksjon i vitamin A er ok. Økt innhold av kalsium er også positivt ettersom denne pasientgruppen har få andre kalsiumkilder i kosten.

Konklusjon: Produktet anses som egnet for indikasjonen.

Status for øvrige saker

Probiotika i barnemat

Judith Narvhus presenterte arbeidet i *ad hoc*-gruppen så langt. Gruppen skal ha nytt møte 3. november. Når rapporten er ferdigstilt fra *ad hoc*-gruppen, vil den bli sendt faggruppemedlemmene på e-post for endelig sluttstilling i Faggruppe 7. Rapporten skal også sluttstilles i Faggruppe 1.

Vurdering av marine oljer

Dette punktet på dagsorden utgikk.

Dietary reference values

EFSA har utarbeidet utkast til såkalte dietary reference values (DRV) (næringsstoffanbefalinger) for karbohydrater, fett og vann. Det er også utarbeidet retningslinjer for fastsettelse av DRV. Utkastene har vært diskutert på ekspertmøte i Barcelona 7. og 8. september der Norge var representert ved Helle Margrethe Meltzer og Lars Johansson. Utkastene har også vært gjenstand for offentlig høring. Helle Margrethe Melzer, Lars Johansson, VKM og Helsedirektoratet har samarbeidet om høringssvar, og det er særlig det faktum at EFSA ikke ønsker å foreslå maksimumsgrense for tilsatt sukker som har vært gjenstand for diskusjon. Høringssvaret er lagt ut på www.vkm.no.

7 Møter o.a. av felles interesse

Første møte om revisjon av nordiske næringsstoffanbefalinger har vært avholdt. Det skal nedsettes arbeidsgrupper og referansegrupper i det videre arbeidet. Det vil kunne bli aktuelt å forespørre medlemmer fra Faggruppe 7 om deltakelse i arbeidsgrupper.

8 Eventuelt

Ingen saker ble diskutert under dette punktet på dagsorden.

9 Fastsettelse av nye møtedatoer

Det er planlagt nytt møte i faggruppen 27. januar 2009 kl. 10.00 – 15.00.